

ประสิทธิผลการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี THE EFFECTIVENESS OF THE TRANSPARENCY MANAGEMENT OF PATHUM THANI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

รังสิต ไยยง¹ เกษมชาติ นเรศเสนีย์² และ อิมรอน มะลุเลม³

Rangsit Yaiyong¹ Kasemchart Naressenie² and Aimran Maluleem³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และ 2) เพื่อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงปัจจัยการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้สถานที่ศึกษาขององค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 24 คน ที่เลือกมาจากผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 5 กลุ่ม คือ ด้านการบริหารจัดการนโยบายภาครัฐ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด จำนวน 3 คน ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย นายอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ และผู้กำกับการตำรวจภูธร จำนวน 3 คน ด้านบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน ด้านการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย กำนันตำบล ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน จำนวน 9 คน และด้านบริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนในสวนรัฐ และเอกชน จำนวน 6 คน และนำเสนอข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการพรรณนา อันเป็นผลมาจากการเชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกันตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย การปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ส่วนราชการต้องมีแผนปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือกำกับการทำงานก่อนเริ่มลงมือทำงาน อีกทั้งระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวมตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ โดยมีวิธีการดำเนินการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เป็นหลักทั่วไปให้ส่วนราชการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและสำรวจความพึงพอใจของสังคมเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเสมอ 2) การปรับปรุงปัจจัยการบริหารความโปร่งใส ที่เสนอแนะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการได้แก่ (1) ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง (2) ใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่ (3) การจัดทำนโยบายการพัฒนาชุมชนที่มีประสิทธิภาพ (4) ส่วนกลางจัดให้มีคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานกลางในการจัดบริการสาธารณะ (5) เน้นบทบาทของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในองค์การบริหารส่วนจังหวัด (6) จัดระบบให้องค์กรอิสระ

¹ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

³ อาจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

เข้าไปมีบทบาทในการตรวจสอบ และ (7) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดตั้งคณะทำงานหรือทีมงานที่ทำหน้าที่ประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การบริหารความโปร่งใส, องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) To study the effectiveness of management transparency pathum thani provincial administrative organization and 2) To make recommendations to improve the transparency of administration pathum thani provincial administration organization. To be more appropriate. This research study the questionnaires and interviews were used to collect data. The Study of the local administration in pathum thani provincial. In-depth interviews with 24 key informants selected from a total of 5 groups involved in management, public policy, including the governor. Provincial Local Provincial Police of 3 person. Local Government District includes local sheriff. And the Superintendent of Police of 3 person. The management of local government including Chief Executive of the Province. President of the Provincial Administration Permanent Secretary for Provincial Administration and Community Development consists of 3 person, village headmen and community leaders, district 9 person. And the executive director of education, including public and private schools in the 6 person, and most information is presented in the form of depiction. As a result of the connection of data organized together on a concept used in analysis.

The results showed that the 1.) The effectiveness of management transparency Pathum Thani Provincial Administration Organization was formed to manage the transparency of Pathum Thani Provincial Administration of government to be transparent. Government needs to plan for a director to work before start working. The action plan said. The process of monitoring and evaluating the implementation of the action plan. To ensure the welfare and well-being of the people. Peace and security of society as a whole, as well as most of the country. The method of operation of a set of general principles to guide the Government to deploy. Can be checked The Ombudsman and the satisfaction of society to improve the fit always. 2.) Improve the management and transparency. Proposed elements important seven factors: (1) should be the public interest is. (2) use of resources to benefit the public at large (3) the preparation of development policy community with performance. (4) Unit should establish a committee set standards in the public service. (5) Should focus on the role of central and provincial in preventing corruption and misconduct in the provincial administrative organization (6) should organize an independent organization a role in monitoring and (7) the responsible authority should establish a working group or team to evaluate the transparency of government agencies.

Keywords : Administrative transparency, Provincial Administration, Vision

บทนำ

สถาบันที่เกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่น และทางภาครัฐคาดหวังว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพของสังคมให้กับท้องถิ่นได้อย่างดี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรมีการบริหารจัดการที่มีความเที่ยงธรรมโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ โดยการดำเนินนโยบายของภาครัฐจะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการนำนโยบายของรัฐที่สนองตอบต่อความต้องการของภาคประชาชนอย่างแท้จริงไปปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) รัฐยังถือครองอำนาจของหน่วยบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รัฐมองข้ามหน่วยบริหารทำให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในการกิจบริการชุมชน รวมทั้งในเรื่องการแก้ไขหรือพัฒนาท้องถิ่นด้วยโดยการตัดสินใจในแต่ละโครงการเกิดจากทัศนคติและผลประโยชน์ของคนนอกท้องถิ่นก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม ความโปร่งใส ขาดการทุ่มเทในการทำงานและขาดความร่วมมือจากชุมชน ต่อมาเมื่อประชาชนเกิดความตื่นตัวจึงได้พบว่าตนเองต้องแสวงหาความยุติธรรมและมีความต้องการที่จะดำเนินการบริหารชุมชนตนเอง เพราะระบบราชการรวมศูนย์อำนาจที่ส่งคนไปปกครองเมืองต่าง ๆ นั้นไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน (ประเวศ วะสี, 2546)

สำนักงาน ก.พ.ร. (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ) ได้ริเริ่มการบริหารราชการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (citizen-centered approach) โดยมีแนวคิดมาจากมุมมองด้านลูกค้า (customer perspective) ของการบริหารธุรกิจ ได้แก่ ความพอใจของลูกค้า การรักษาลูกค้าเก่า การพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อดึงดูดลูกค้าใหม่ โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดว่า การบริหารราชการ

โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางนั้น หน่วยงานราชการต้องทำงานโดยยึดถือความต้องการของประชาชนมาก่อนเสมอ การให้บริการของรัฐต้องมุ่งตอบสนองปัญหาความต้องการของผู้รับบริการ ไม่ใช่มุ่งอำนวยความสะดวกของผู้ให้บริการ นอกจากนี้ในแผนพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2551-พ.ศ.2555) กำหนดว่าระบบราชการไทยที่พึงประสงค์จะต้องให้คุณค่า ความสำคัญและยึดมั่นในปรัชญา หลักการและแนวทางดังต่อไปนี้

“ต้องให้ประชาชนเป็น “ศูนย์กลาง”

ในการทำงาน โดยต้องรับฟังความคิดเห็น ตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวก ลดขั้นตอนและภาระในการติดต่อของประชาชน มีระบบการแก้ไขปัญหา และรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนเป็นที่พึ่งของประชาชนในยามมีปัญหาและความเดือดร้อน” (คณิน บุญสุวรรณ, 2548)

นอกจากนี้ยังกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยในระยะปี 2551-2555 ไว้ 4 ประเด็น ซึ่งประเด็นที่ 1 ได้กำหนดว่า “ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การให้บริการและการทำงาน เพื่อตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของประชาชนที่มีความสลับซับซ้อนหลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว”

โดยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องประสิทธิผลการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี โดยมุ่งศึกษาถึงการพัฒนารูปแบบการบริหารความโปร่งใสโดยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารความโปร่งใสโดยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารความโปร่งใสโดยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงปัจจัยการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

ประสิทธิผลการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ด้านนโยบายฝ่ายบริหาร ด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ด้านการเข้าถึงข้อมูล ด้านการสร้างจิตสำนึก ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการตรวจสอบ ด้านการให้บริการและผู้รับบริการ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยฉบับนี้จะศึกษากรณี ประสิทธิภาพการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีมีขอบข่าย ดังนี้

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงประสิทธิผลการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี มี 12 ประการ คือ 1) นโยบายฝ่ายบริหาร 2) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร 3) การเข้าถึงข้อมูล 4) การสร้างจิตสำนึก คุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม 5) การมีส่วนร่วมของประชาชน 6) การตรวจสอบ 7) การให้บริการและผู้รับบริการ 8) การกำหนดวิสัยทัศน์องค์กร 9) การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วม 10) การให้อำนาจผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ 11) ภาวะผู้นำที่เหมาะสม และ 12) กฎระเบียบข้อบังคับความโปร่งใสในนโยบายฝ่ายบริหาร

2) ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยฉบับนี้จะศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ได้แก่ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลองหลวง อำเภอดงเจริญ อำเภอหนองเสือ อำเภอลำลูกกา อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอสามโคก

3) ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกับดูแลหรือมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีจำนวน 5 กลุ่ม คือ ด้านการบริหารจัดการนโยบายภาครัฐ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด จำนวน 3 คน ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย นายอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ และผู้กำกับการตำรวจภูธร จำนวน 3 คน ด้านบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน ด้านการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย กำนันตำบล ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน จำนวน 9 คน และด้านบริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด และเอกชน จำนวน 6 คน จำนวน 24 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการดังต่อไปนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีจำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลองหลวง อำเภอดงเจริญ อำเภอหนองเสือ อำเภอลำลูกกา อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอสามโคก ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกับดูแลหรือมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีจำนวน 5 กลุ่ม คือ ด้านการบริหารจัดการนโยบายภาครัฐ ได้แก่ ผู้ว่า

ราชการจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด และผู้บังคับการตำรวจ
ภูธรจังหวัด จำนวน 3 คน ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น
ประกอบด้วย นายอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ และผู้กำกับ
การตำรวจภูธร จำนวน 3 คน ด้านบริหารจัดการ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย นายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด และปลัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัด จำนวน 3 คน ด้านการพัฒนาชุมชน ประกอบ
ด้วย กำนันตำบล ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน จำนวน
9 คน และด้านบริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ
โรงเรียนในส่วนรัฐ และเอกชน จำนวน 6 คน จำนวน
24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ
ได้แก่แบบสัมภาษณ์ ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่
เกี่ยวข้องกับการรอบแนวคิดการวิจัย การนั้นได้ร่างชุด
คำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์
- 2) ขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับรูปแบบชุดคำถามการ
สนทนาเฉพาะกลุ่มและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก
- 3) ปรับแก้ไขข้อคำถามที่ใช้ในการ
สัมภาษณ์
- 4) นำชุดคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์
ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการจัดเก็บข้อมูลจะดำเนินการโดย
ผู้วิจัยจัดเก็บด้วยตัวเองและมีผู้ช่วยวิจัย ในการเก็บ
ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่วัดผลของการพัฒนารูป
แบบการบริหารความโปร่งใสโดยยึดประชาชนเป็น
ศูนย์กลางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย
จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา สถาบันมหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ยื่นต่อ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ ในพื้นที่
จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเป็นกลุ่มตัวอย่างใน
การตอบแบบสัมภาษณ์

2) การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร
(Documentary study) ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่
เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารความ
โปร่งใส โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสารเฉพาะในส่วนที่มีการ
เชื่อมโยงถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และ
ข้อมูลที่ได้รับการกล่าวถึงในการสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถ
จำแนกเอกสารที่จะศึกษาต่อไป

3) การสัมภาษณ์ (Interview)
การวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ
(Semiformal interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่
เป็นทางการ (Informal interview) ดำเนินการ
สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ
ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ คำถามที่ใช้จะเป็นเพียงแนวทางใน
การสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการ
บริหารความโปร่งใสโดยการยึดประชาชนเป็น
ศูนย์กลางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

4) การสนทนากลุ่ม (Focus group)
วัตถุประสงค์ของการจัดสนทนากลุ่มเพื่อเก็บรวบรวม
ข้อมูลในประเด็นการพัฒนารูปแบบการบริหารความ
โปร่งใส การบริหารจัดการ ภาวะผู้นำ และการมีส่วนร่วม
ของประชาชน นำสู่ความสำเร็จ ซึ่งผู้ร่วมสนทนา
กลุ่มมีจำนวน 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหาร
ความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
เมื่อรวบรวมข้อมูลและเก็บข้อมูลมาแล้วผู้วิจัยได้นำ
ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาดำเนินการโดยแบ่ง
เป็นประเด็นตามคำถามของการวิจัยที่สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์และกรอบการวิจัยโดยใช้ระบบ IDEB หรือ ระบบ 1-2-3-4-5 เพื่อนำมาวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นตามหลักของเนื้อหาสาระที่ได้มาจากการสัมภาษณ์โดยทำการวิเคราะห์เป็นคู่ๆ ในแต่ละประเด็นของข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำมาสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ตามองค์ประกอบหลักๆ 3 ประการ (Miles & Huberman, 1994 อ้างถึงในชาย โพธิ์สิตา, 2549) ดังนี้

1) การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการด้วยการวิธีต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลเป็นระเบียบทั้งในทางการและในเนื้อหาพร้อมที่จะแสดง และนำเสนออย่างเป็นระบบได้

2) การแสดงข้อมูล (Data Display) เป็นกระบวนการนำเสนอข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการพรรณนา อันเป็นผลมาจากการเชื่อมโดยข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกันตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อบอกสิ่งที่ศึกษาความหมายที่ข้อมูลซึ่งได้ถูกจัดระเบียบไว้ดีแล้วออกมา

3) การหาข้อสรุป การตีความ และการตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นของผลการวิจัย (Conclusion Interpretation and Verification) เป็นกระบวนการหาข้อสรุปและตีความหมายของผลหรือ ข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูล รวมถึงการตรวจสอบว่าข้อสรุป/ความหมายที่ใช้นั้นมีความถูกต้องตรงประเด็นและน่าเชื่อถือเพียงใด ข้อสรุปและสิ่งที่ตีความออกมานั้น อาจจะอยู่ในรูปของคำอธิบายกรอบแนวคิด หรือทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่ารูปแบบการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ส่วนราชการต้องมีแผนปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือกำกับการทำงานก่อนเริ่มลงมือทำงาน อีกทั้งระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวมตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ โดยมีวิธีการดำเนินการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เป็นหลักทั่วไปให้ส่วนราชการนำไปเป็นแนวทางในการปรับใช้สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและสำรวจความพึงพอใจของสังคมเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเสมอ

2. เสนอแนะการปรับปรุงปัจจัยการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ทางการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยความโปร่งใส โดยสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

2.1 ด้านปัจจัยจากภายใน องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จะต้องมีการประเมินจุดแข็งของตนเอง เพื่อพิจารณาเงื่อนไขแห่งความสำเร็จขององค์กรตนในมิติต่างๆ เช่น สถานภาพบุคลากร ผลผลิต โดยประเมินค่าเป็นระดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด

2.2 ด้านปัจจัยจากภายนอก องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ก็ควรพิจารณาโอกาสในมิติของความตั้งใจและความน่าประสบความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีด้วย

ดังนั้นการเอาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ทรัพยากรที่ใช้ทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ และเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจะต้องมีนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเป็นพื้นฐาน แนวการบริหารดังที่กล่าว

มาแล้วนี้อยู่บนพื้นฐานของหลักการที่ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย และเสียงประชาชนเป็นเสียงสวรรค์

อภิปรายผลการวิจัย

ประสิทธิภาพการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่า รูปแบบการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ส่วนราชการต้องมีแผนปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือกำกับการทำงานก่อนเริ่มลงมือทำงาน โดยในแผนปฏิบัติงานดังกล่าว ต้องมีรายละเอียดแสดงขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณ เป้าหมาย และความโปร่งใสของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ อีกทั้งระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวมตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ โดยมีวิธีการดำเนินการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เป็นหลักทั่วไปให้ส่วนราชการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ (Bellver and Kaufmann, 2005) เช่น ในการกำหนดภารกิจแต่ละเรื่องต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศ ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนทั่วไป โดยก่อนการดำเนินการกิจจะต้องศึกษาวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสีย และวางระบบหรือกลไกการทำงานที่ชัดเจน โปร่งใส เชื่อสัจย์ สุจริต สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็น และสำรวจความพึงพอใจของสังคมเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเสมอ

2. เสนอแนะการปรับปรุงปัจจัยการบริหารความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ปทุมธานี ทางการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยความโปร่งใส โดยสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

1) ด้านปัจจัยจากภายใน องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จะต้องมีการประเมินจุดแข็งของตนเอง เพื่อพิจารณาเงื่อนไขแห่งความสำเร็จขององค์กรตนในมิติต่างๆ เช่น สถานภาพบุคลากร ผลผลิต โดยประเมินค่าเป็นระดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด

2) ด้านปัจจัยจากภายนอก องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ก็ควรพิจารณาโอกาสในมิติของความตื่นตัวและความน่าประสบความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีด้วย สอดคล้องดังงานวิจัยของ มะยูรี สุดตา และธนัช กนกเทศ (2553) พบว่า ปัจจัยด้านกลยุทธ์ ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านค่านิยมร่วม ปัจจัยด้านระบบการบริหาร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านผู้นำ และปัจจัยด้านทักษะ ล้วนมีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปามะคาบ กล่าวคือ ผู้บริหารให้คำสำคัญกับปัจจัยทางการบริหารตามแบบจำลอง 7'S (McKinsey 7-S Framework) ว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลปามะคาบอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านผู้นำว่ามีผลต่อความสำเร็จขององค์กรมากที่สุด

ดังนั้นการเอาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ทรัพยากรที่ใช้ทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ และเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจะต้องมีนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเป็นพื้นฐาน แนวการบริหารดังที่กล่าวมาแล้วนี้อยู่บนพื้นฐานของหลักการที่ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย และเสียงประชาชนเป็นเสียงสวรรค์ (นวลน้อยตรีรัตน์, 2546) กล่าวอีกนัยหนึ่ง การบริหารโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางนั้น เป็นการสะท้อนถึงหลักปรัชญาและการปฏิบัติภายใต้

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนจะต้องเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากนโยบาย โครงการและการใช้ทรัพยากร (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2550) ดังนั้น ทรัพยากรอันจำกัดจะต้องมีการนำไปใช้ประโยชน์หรือมีการแจกแจงโดยถือเอาความต้องการของประชาชนเป็นที่ตั้ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1. ควรแก้ไขปัญหาอันสืบเนื่องมาจากการกิจกรรมที่ของท้องถิ่นนั้น มีเป้าหมายเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกิจที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะต้องมีระบบในการจัดจําแนกภารกิจของท้องถิ่นที่มีความชัดเจน และสร้างสำนึกความรู้สึกเป็นเจ้าของในการกิจเหล่านั้น ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ในการดำเนินการและกลยุทธ์

2. ต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งภายในและภายนอก ประการสำคัญโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการปรับปรุงนั้น จะต้องสอดคล้องกับขนาดและภารกิจ ประการสำคัญต้องยึดหลักความเป็นประชาธิปไตยและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งความพยายามเหล่านั้นสะท้อนผ่านการวางยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

3. ควรกำหนดเป็นนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุก ๆ แห่ง มีการประเมินธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก ประกอบด้วย 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักสำนึกรับผิดชอบ และ 6. หลักความคุ้มค่า โดยใช้การวัดระดับธรรมาภิบาลตามตัวชี้วัดของสถาบันพระปกเกล้า เพื่อให้ทราบถึงมาตรฐานในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างตัวแบบประเมินสำหรับใช้ประเมินความโปร่งใสที่เหมาะสมกับหน่วยงานภาครัฐแต่ละประเภทแยกกันระหว่างหน่วยงานราชการทั่วไป หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และองค์กรอิสระของรัฐ หรือองค์กรของรัฐประเภทอื่นๆ

2. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จต่อการมีธรรมาภิบาลด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อช่วยเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ในการบริหารงานต่อไป

3. ควรมีการคัดเลือกผู้นำอย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีผลสำเร็จมากขึ้น เพราะปัจจัยด้านผู้นำเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย หน้า 30-35. กรุงเทพฯ : เอ็กสเปอร์เน็ท.คณิน บุญสุวรรณ. (2548). การเข้าถึงธรรมาภิบาลตามแนวทางของรัฐธรรมบัญญัติแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2549). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2550). การพัฒนาโครงสร้างการบริหารราชการส่วนภูมิภาค. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- นวลน้อย ตรีรัตน์. (2546). รายงานผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- ประเวศ วะสี. (2546). การปฏิวัติเงียบ : การปฏิรูประบบสุขภาพ (หน้า 45). กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ.
- มะยูรี สุดตา และธนัช กนกเทศ. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลป่ามะคาบ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- รัฐพงษ์ มะนะโส. (2552). ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโยงใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.)
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2550). การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จี.พี. ไซเบอร์พริ้นท์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2550-2554. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2556, จาก http://www.nesdb.go.th/Portals/0/tasks/dev_logis/policy.
- อาภรณ์ ภูวพิณธ์. (2551). กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ . กรุงเทพฯ : เอชอาร์เซ็นเตอร์.
- Bellver, A. And Kaufman, D. (2005). *Transparency Initial Empirics and Policy Applications*. Discussion paper at the IMF conference on transparency and integrity. July 6-7, 2005.
- Matthew B. Miles, A. Michael Huberman. (1994). *Qualitative Data Analysis : An Expanded Sourcebook*. SAGE Publications.